

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII
JUDECĂTORIA STRĂȘENI
Or.Strășeni ,str. Ștefan cel Mare nr 98.
tel:(+373) 2-27-32
Ieșire Nr. 15 286
" 26 " iulie " 2016

Consiliul Superior al Magistraturii
Judecătoria Strășeni

Superior Council of Magistracy
Court Strășeni

or. Strășeni str. Ștefan cel Mare, 98 tel. fax: 0(237)28510,

Curtea Constituțională
mun. Chișinău, str. A. Lăpușeanu 28

Judecătoria Strășeni, vă remite după competență sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în pricina civila la cererea de chemare în judecată depusa de Cioară Sergiu către Procuratura raionului Strășeni privind recunoașterea neîntemeiată a răspunsului Procuraturii raionului Strășeni nr. 7223 din 09.12.2015, cât și de a obliga Procuratura raionului Strășeni să intervină cu emiterea actului de reacționare în anulare asupra deciziilor Primăriei s. Vorniceni emise în baza HG nr. 93 din 05.02.2009 și relevării circumstanțelor importante care au adus la abateri de la legislația în vigoare, în baza Încheierii nr. 3-38/2016 din data de 19 iulie 2016.

Anexa: Sesizare

Încheiere nr. 3-38/2016 din data de 19 iulie 2016

Judecătorul Judecătoriei
Strășeni

Dumitru Mîrzenco

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
A REPUBLICII MOLDOVA
INTRARE NR. 959
02 08 2016

ÎNCHEIERE

19 iulie 2016

or. Strășeni

Judecătoria Strășeni, în componența:

Președintele ședinței, judecător Dumitru Mîrzenco
Grefier Galina Rodideal

examinând în ședință publică cererea de chemare în judecată depusă de Cioară Sergiu către Procuratura raionului Strășeni privind recunoașterea neîntemeiată a răspunsului Procuraturii raionului Strășeni nr. 7223 din 09.12.2015, cât și de a obliga Procuratura raionului Strășeni să intervină cu emiterea actului de reacționare în anulare asupra deciziilor Primăriei s. Vorniceni emise în baza HG nr. 93 din 05.02.2009 și relevării circumstanțelor importante care au adus la abateri de la legislația în vigoare,-

constată:

La data de 24.12.2015 reclamantul Cioară Sergiu a depus în instanța de judecată cererea de chemare în judecată împotriva Procuraturii raionului Strășeni privind recunoașterea neîntemeiată a răspunsului Procuraturii raionului Strășeni nr. 7223 din 09.12.2015, cât și de a obliga Procuratura raionului Strășeni să intervină cu emiterea actului de reacționare în anulare asupra deciziilor Primăriei s. Vorniceni emise în baza HG nr. 93 din 05.02.2009 și relevării circumstanțelor importante care au adus la abateri de la legislația în vigoare.

La data de 05.07.2016, prin intermediul cancelariei a parvenit cererea reprezentantului reclamantului, avocatul Alexandru Șaban privind ridicarea excepției de neconstituționalitate prin care solicita sesizarea de către instanța a Curții Constituționale, pentru verificarea constituționalității Hotărîrea Guvernului nr. 93 din 05.02.2009 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la transformarea cotelor-părți valorice din proprietatea comună în fracție sau procente, în sensul corespunderii cu prevederile art. 102 alin. (2) al Constituției RM.

În ședința de judecată reprezentantul reclamantului a solicitat admiterea cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Reprezentantul pîrîtului, procurorul Elena Pruneanu, în ședința de judecată a solicitat admiterea cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Audiind participanții procesului, instanța de judecată conchide ca cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate prin care solicita sesizarea de către instanța a Curții Constituționale, pentru verificarea constituționalității Hotărîrea Guvernului nr. 93 din 05.02.2009 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la transformarea cotelor-părți valorice din proprietatea comună în fracție sau procente, în sensul corespunderii cu prevederile art. 102 alin. (2) al Constituției RM, urmează a fi admisă din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 12¹ alin. 1 CPC, *dacă în procesul judecării pricinii se constată că norma de drept ce urmează a fi aplicată sau care a fost deja aplicată este în contradicție cu prevederile Constituției Republicii Moldova, iar controlul constituționalității actului normativ este de competența Curții Constituționale, instanța de judecată formulează o sesizare a Curții Constituționale pe care o transmite prin intermediul Curții Supreme de Justiție.*

Instanța de judecată reține ca, la data de 9 februarie 2016, Curtea Constituțională a Republicii Moldova, la sesizarea depusă de către Curtea Supremă de Justiție, pentru interpretarea articolului 135 alin.(l) lit. g) din Constituția Republicii Moldova a pronunțat o hotărîre conform căreia:

- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărîrilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul sau, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;
- excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;
- sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la

soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecata din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se afla cauza;

– judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

1) obiectul excepției intra în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică ca este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Instanța de judecată conchide că, Sesizarea depusă de către reprezentantul reclamantului, avocatul Alexandru Șaban, corespunde prevederilor hotărârii sus-citate, din care motiv urmează a fi admisă cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

În conformitate cu art. 12¹ alin. 3 CPC, *din momentul emiterii de către instanță a încheierii cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și până la adoptarea hotărârii de către Curtea Constituțională, procedura de examinare a pricinii sau de executare a hotărârii pronunțate se suspendă.*

În conformitate cu art. 260 alin. 1 lit. e) CPC, *instanța judecătorească este obligată să suspende procesul în cazul ridicării excepției de neconstituționalitate.*

În conformitate cu art. art. 12¹, 260, 263, 269-270 CPC, instanța de judecată,-

d i s p u n e:

Se ridică excepția de neconstituționalitate depusă de reprezentantul pârțului, avocatul Alexandru Șaban, pentru verificarea constituționalității Hotărârea Guvernului nr. 93 din 05.02.2009 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la transformarea cotelor-pârți valorice din proprietatea comună în fracție sau procente, în sensul corespunderii cu prevederile art. 102 alin. (2) al Constituției RM.

Se remite după competență Curții Constituționale sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de recunoașterea neîntemeiată a răspunsului Procuraturii raionului Strășeni nr. 7223 din 09.12.2015, cât și de a obliga Procuratura raionului Strășeni să intervină cu emiterea actului de reacționare în anulare asupra deciziilor Primăriei s. Vorniceni emise în baza HG nr. 93 din 05.02.2009 și relevării circumstanțelor importante care au adus la abateri de la legislația în vigoare, dosarul nr. 3-38/2016.

Procesul în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de recunoașterea neîntemeiată a răspunsului Procuraturii raionului Strășeni nr. 7223 din 09.12.2015, cât și de a obliga Procuratura raionului Strășeni să intervină cu emiterea actului de reacționare în anulare asupra deciziilor Primăriei s. Vorniceni emise în baza HG nr. 93 din 05.02.2009 și relevării circumstanțelor importante care au adus la abateri de la legislația în vigoare, se suspendă pînă la examinarea sesizării privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Încheierea, în partea suspendării procesului, poate fi atacată cu recurs la Curtea de Apel Chișinău, aflînd cît durează suspendarea procesului, prin intermediul Judecătoriei Strășeni.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecător

Copia corespunde
cu originalul

Dumitru Mîrzenco

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit.g) din Constituție

II – OBIECTUL SESIZĂRII

(A se vedea Partea a II-a a Notiței Explicative)

12.

- 12.1 **Pentru a explica cât se poate de clar și amănunțit, însă în același timp concis, problemele abordate în sesizare, comunică că prezenta sesizare are drept obiect de examinare a legalității actului normativ - *Hotărîrea Guvernului nr.93 din 05.02.2009 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la transformarea cotelor-părți valorice din proprietatea comună în fracție sau procente.***

III – CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

13.

- 13.1 Consiliul sătesc Vorniceni a adoptat Decizia nr.1/19 din 08.04.2015 „Cu privire la aprobarea listei persoanelor coproprietari a bunurilor agricole proprietate comună pe cote-părți”.

La emiterea actului administrativ Consiliul sătesc Vorniceni a aplicat Hotărîrea Guvernului nr.93 din 05.02.2009 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la transformarea cotelor-părți valorice din proprietate comună în fracție sau procente. Prevederile sus-numitului regulament este aprobat pentru implimentarea în cadrul a trei proiecte-pilot, la 3 localități selectate (Horăști, r-nul Ialoveni; Hîrtopul Mare, r-nul Criuleni; Țareuca, r-nul Rezina) și întru-n termen de 6 luni, cu finanțarea din contul și în limita alocațiilor aprobate în acest scop în bugetul de stat.

Prin cererea de chemare în judecată, reclamantul a solicitat a obliga Procuratura raionului Strășeni să intervină cu emiterea actului de reacționare în anularea actului administrativ emis de Consiliul sătesc Vorniceni, la care ultima a refuzat, făcînd trimitere la HG nr.93 din 05.02.2009.

Reclamantului îi sînt lezate dreptul la administrare și dreptul la proprietatea privată și protecția acestuia prevăzute la art.39 și 46 din Constituția RM. Or, Cioară Sergiu este consilier local și proprietar a terenurilor agricole sădite cu vii și livezi care conțin cote-părți valorice din proprietatea comună și practic prin emiterea actului administrativ emis de Consiliul sătesc Vorniceni a fost lipsită de dreptul de administra în comun treburile publice nemijlocit sau prin reprezentanții lor iar transformarea cotelor-părți valorice din proprietatea comună în fracție sau procente cît și constituirea comisiilor și aprobarea listei persoanelor coproprietari a bunurilor agricole proprietate comună pe cote-părți în lipsa lui Cioară Sergiu ca coproprietar nu este altceva decît deposedarea de proprietatea privată exprimată în cote-părți valorice din proprietate pe care o deține și care a dus la deposedarea reclamantului în natură de loturile de pămînt.

IV – EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

(A se vedea Partea a IV-a a Notiței Explicative)

14.

- 14.1 *Hotărîrea Guvernului nr.93 din 05.02.2009 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la transformarea cotelor-părți valorice din proprietatea comună în fracție sau procente, care vine în contradicție cu alin.(2) art.102 din Constituția RM, care prevede că, Hotărîrile se adoptă pentru organizarea executării legilor.*

În preambulul actului normativ nu este idicat expres legea pe care se întemeiază și în organizarea executării cărei legi este adoptată.

Implimentarea sus-numitului Regulament **în alte localități decât cele selectate și într-un termen mai mare de 6 luni**, contravine prevederilor Capitolului IV din Legea nr.317 din 18.07.2003 privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale.

V – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

(A se vedea capitolul V al Notiței Explicative)

15.

15.1 Prin prezenta sesizare, solicit Curții Constituționale recunoașterea neconstituționalității actului normativ și anume a Hotărîrii Guvernului nr.93 din 05.02.2009 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la transformarea cotelor-părți valorice din proprietatea comună în fracție sau procente.

VI – DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

(A se vedea capitolul VI din Notița Explicativă)

16.

16.1 Constituția Republicii Moldova adoptată la 29.07.1994, M.O. nr.1 din 12.08.1994

Articolul 4

”Drepturile și libertățile omului”

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritare au reglementările internaționale.

Articolul 7

”Constituția, Legea Supremă”

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 8

”Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale”

(1) Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.

(2) Întrarea în vigoare a unui tratat internațional conținând dispoziții contrare Constituției va trebui precedată de revizuire a acesteia.

Articolul 15

”Universalitatea”

Cetățenii Republicii Moldova beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea.

Articolul 20

”Accesul liber la justiție”

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacerea efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Articolul 26

”Dreptul la apărare”

(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.

Articolul 39

”Dreptul la administrare”

(1) Cetățenii Republicii Moldova au dreptul de participa la administrarea treburilor publice nimijlocit, precum și prin reprezentanții lor.

Articolul 46

”Dreptul la proprietate privată și protecția acestuia”

(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului, sînt garantate.

Articolul 54

”Restriângerea exerciului unor drepturi sau al unor libertăți”

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar deminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

Articolul 102

”Actele Guvernului”

- (1) Guvernul adoptă hotărâri, ordonanțe și dispoziții.
- (2) Hotărârile se adoptă pentru organizarea executării legilor.

16.2 Codul civil al Republicii Moldova, adoptat LP nr.1107-XV, 06.06.2002.

Articolul 316

”Grantarea dreptului de proprietate”

- (1) Proprietatea este, în condițiile legii, inviolabilă.
- (2) Dreptul de proprietate este garantat. Nimeni nu poate fi silit să ceda proprietatea sa, afară numai pentru cauza de utilitate publică pentru o dreaptă și prealabilă despăgubire. Exproprierea se efectuează în condițiile legii.

Articolul 365

”Nulitatea împărțirii”

- (1) Împărțirea poate fi disființată pentru aceleași cauze ca și actele juridice.
- (2) Împărțirea făcută fără participarea tuturor coproprietarilor este lovită de nulitate absolută.

16.3 Lege nr.317 din 18.07.2003 privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale. Publicat: 03.10.2003 în Monitorul Oficial nr.208-210, art.783.

Articolul 18

”Aplicarea actului normativ în timp”

- (1) Actele normative se aplică fără limită de timp, dacă în textul lor nu este prevăzut altfel.
- (4) Actul normativ, de regulă nu are efect retroactiv.

Articolul 19

”Încetarea acțiunii actului normativ”

Acțiunea actului normativ încetează dacă acesta:

- c) a ajuns la termen;
- d) s-a consumat.

Articolul 20

”Aplicarea actului normativ în spațiu”

(1) Actele normative adoptate de Guvern și de alte autorități ale administrației publice centrale sînt executorii pe întreg teritoriul Republicii Moldova dacă în ele nu se prevede altfel.

Articolul 22

”Reexaminarea actelor administrative”

- (1) Reexaminarea actelor normative constă în analiza conținutului lor pentru evaluarea compatibilității cu Constituția Republicii Moldova, cu actele legislative și alte acte normative întru a căror executare s-au emis, precum și cu reglementările legislației comunitare.
- (2) Periodicitatea reexaminării actelor normative este de cel puțin o dată la 2 ani.

VII - LISTA DOCUMENTELOR

17.

- a) cauza civilă nr.48-3-152-19012016 pornită la cererea de chemare în judecată înaintată de Cioară Sergiu către Procuratura raionului Strășeni cu privire la obligarea Procuraturii raionului Strășeni să intervină cu emiterea actului de reacționare în anularea Deciziei nr.1/19 din 08.04.2015 Consiliului sătesc Vorniceni „Cu privire la aprobarea listei persoanelor coproprietari a bunurilor agricole proprietate comună pe cote-părți”, aflată pe rolul Judecătoriei raionului Strășeni.

